

Nr 144

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag om slopande av folkpensionsavgiften, m. m.; given Stockholms slott den 6 september 1973.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

CARL GUSTAF

G.E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

För att under år 1974 tillförsäkra löntagarna en påtaglig standardförbättring föreslås att folkpensionsavgiften slopas fr. o. m. inkomståret 1974. Förslaget innebär en standardökning för löntagarna med upp till 1 500 kr. Inkomstbortfallet för staten kompenseras genom en socialförsäkringsavgift på 3,3 % som debiteras arbetsgivare och egenföretagare. Genom de föreslagna åtgärderna skapas förutsättningar för ökade realinkomster för löntagarna samtidigt som lönerörelsen kan hållas inom ramen för vad den samhällsekonomiska balansen kräver.

För att tillförsäkra även folkpensionärerna en så snabb standardförbättring som möjligt läggs samtidigt fram förslag om ett särskilt pensionstillägg för år 1974 till folkpensionärerna utöver redan beslutade standard- och indexhöjningar av folkpensionerna. Pensionstillägget införs i avvaktan på ett kommande utredningsförslag om förstärkning av standardgarantin för folkpensionerna. Pensionstillägget föreslås utgå med 3 % av basbeloppet för januari 1974 och blir därigenom vid nuvarande basbelopp för helt år 237 kr. för ensam pensionär och 474 kr. för makar.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom förordnas i fråga om lagen (1962:381) om allmän försäkring,

dels att rubriken till 3 kap. skall lyda "Om sjukpenning och föräldrapenning",

dels att 16 kap. 1, 2 och 9 §§, 18 kap. 20 § samt 19 kap. 1, 3, 8 och 10 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 19 kap. 4 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

1 §¹

Den som önskar komma i åtnjutande av pension skall göra ansökan hos allmän försäkringskassa i enlighet med vad Konungen förordnar.

Åtnjuter försäkrad sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård enligt denna lag, må allmän försäkringskassa tillerkänna honom förtidspension utan hinder av att han icke gjort ansökan därom.

Åtnjuter försäkrad sjukbidrag eller till viss tid begränsad invaliditetsersättning, må den tid varunder sådan förmån skall utgå förlängas utan att ansökan därom gjorts.

I den mån Konungen så förordnar må allmän försäkringskassa tillerkänna den pensionsberättigade pension enligt denna lag utan hinder av att han icke gjort ansökan därom.

För den försäkrades kostnader för läkarundersökning och *läkarintyg* vid ansökan om förtidspension, invaliditetstillägg eller invaliditetsersättning skall ersättning utgå i enlighet med vad Konungen förordnar.

För den försäkrades kostnader för läkarundersökning och *läkarutlåtande* vid ansökan om förtidspension, invaliditetstillägg, invaliditetsersättning eller *vårdbidrag* skall ersättning utgå i enlighet med vad Konungen förordnar.

2 §

Såsom villkor för rätt till förtidspension, invaliditetstillägg eller invaliditetsersättning må föreskrivas att den försäkrade skall under högst trettio dagar vara intagen å

Såsom villkor för rätt till förtidspension, invaliditetstillägg eller invaliditetsersättning må föreskrivas att den försäkrade skall under högst trettio dagar vara intagen å

¹ Senaste lydelse 1969:206.

Nuvarande lydelse

visst sjukhus eller underkasta sig undersökning av viss läkare. För den försäkrades kostnader i anledning av föreskrift *som nu sagts* skall ersättning utgå i enlighet med vad Konungen förordnar.

Föreslagen lydelse

visst sjukhus eller underkasta sig undersökning av viss läkare. *Vad som sagts nu skall äga motsvarande tillämpning i fråga om rätt till vårdbidrag.* För den försäkrades kostnader i anledning av *sådan* föreskrift skall ersättning utgå i enlighet med vad Konungen förordnar.

9 §

Pensionsförmån utgår till och med den månad, varunder den pensionsberättigade avlidit eller rätten till förmånen eljest upphört.

Pensionsförmån utgår till och med den månad, varunder den pensionsberättigade avlidit eller rätten till förmånen eljest upphört. *Vårdbidrag utgår till och med månaden före den då barnet fyller sexton år.*

18 kap.

20 §²

Frågor om förtidspension, invaliditetstillägg och invaliditetserättning avgöras i allmän försäkringskassa av en pensionsdelegation, bestående av sju ledamöter. Dessa äro ordföranden i kassans styrelse, som tillika för ordet i delegationen, två av socialstyrelsen utsedda läkare, två av riksförsäkringsverket utsedda ledamöter som skola hava särskild erfarenhet av arbetsförhållanden och två av landstinget eller, om kassans verksamhetsområde utgöres av enbart en kommun, av kommunfullmäktige utsedda ledamöter. Omfattar kassans verksamhetsområde två landstingskommuner eller landstingskommun och kommun, som ej tillhör landstingskommun, skola

Frågor om förtidspension, invaliditetstillägg, invaliditetserättning och *vårdbidrag* avgöras i allmän försäkringskassa av en pensionsdelegation, bestående av sju ledamöter. Dessa äro ordföranden i kassans styrelse, som tillika för ordet i delegationen, två av socialstyrelsen utsedda läkare, två av riksförsäkringsverket utsedda ledamöter som skola hava särskild erfarenhet av arbetsförhållanden och två av landstinget eller, om kassans verksamhetsområde utgöres av enbart en kommun, av kommunfullmäktige utsedda ledamöter. Omfattar kassans verksamhetsområde två landstingskommuner eller landstingskommun och kommun, som ej tillhör

²Senaste lydelse 1970:186.

Nuvarande lydelse

landstingen eller landstinget och kommunfullmäktige vardera utse en ledamot. Då skäl äro därtill må Konungen utse särskild ordförande i pensionsdelegation.

Suppleant för ordförande, som tillika är ordförande i kassans styrelse, är den för honom utsedde suppleanten i styrelsen, såvida icke Konungen förordnar annorlunda. För annan ordförande, så ock för annan ledamot än ordförande utses en suppleant. Konungen må dock föreskriva att för envar av de av socialstyrelsen utsedda läkarna skola utses två suppleanter.

I allmän försäkringskassa må med Konungens medgivande finnas flera pensionsdelegationer.

Föreslagen lydelse

landstingskommun, skola landstingen eller landstinget och kommunfullmäktige vardera utse en ledamot. Då skäl äro därtill må Konungen utse särskild ordförande i pensionsdelegation.

19 kap.

1 §³

Arbetsgivare skall enligt vad nedan sägs för varje år erlægga *avgift dels* till sjukförsäkringen, *dels till* försäkringen för tilläggspension.

Avgift till sjukförsäkringen utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, annan ersättning för utfört arbete.

Avgift till försäkringen för tilläggspension utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 11 kap. 2 § andra stycket är för handen, annan ersättning för utfört arbete, sedan från nämnda summa dragits ett belopp motsvarande det vid årets ingång gällande basbeloppet multiplicerat med det beräknade genomsnittliga antalet arbetstagare hos arbetsgivaren under året. Härvid skall arbetstagare, som under hela året varit anställd med full arbetstid, räknas såsom en arbetstagare och arbetstagare, som under året varit anställd i mindre omfattning, medräknas i motsvarande mån. Det

Arbetsgivare skall enligt vad nedan sägs för varje år erlægga *socialförsäkringsavgift* till sjukförsäkringen, *folkpensioneringen och* försäkringen för tilläggspension.

Avgift till sjukförsäkringen *och till folkpensioneringen* utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, annan ersättning för utfört arbete.

³Senaste lydelse 1973:481.

Nuvarande lydelse

antal arbetstimmar per år som i allmänhet skall anses motsvara full arbetstid fastställes av Konungen efter förslag av riksförsäkringsverket. Genomsnittliga antalet arbetstagare beräknas med en decimal. Om särskilda skäl föranleda därtill, må avgift beräknas på sätt som avviker från vad nu stadgats men som giver i huvudsak samma resultat.

Vid beräkning av avgift enligt denna paragraf skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, vars lön under året ej uppgått till femhundra kronor och ej heller till arbetstagares lön eller ersättning i vad den för år räknat överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Vad gäller sjukförsäkringen skall vidare, där ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, vid beräkning av avgift bortses från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. Såvitt angår försäkringen för tilläggspension skall bortses från arbetstagare, som vid årets ingång uppnått sextiofem års ålder, så ock från arbetstagare i fall då lön eller annan ersättning till honom antingen enligt 11 kap. 2 § tredje eller fjärde stycket icke räknas såsom inkomst av anställning eller, om arbetstagaren icke är svensk medborgare och ej heller är bosatt härstädes, avser arbete utom riket.

Avgift erlægges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrpenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt 3 kap. 16 §.

Föreslagen lydelse

Vid beräkning av avgift enligt denna paragraf skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, vars lön under året ej uppgått till femhundra kronor och ej heller till arbetstagares lön eller ersättning i vad den för år räknat överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Vad gäller sjukförsäkringen och *folkpensioneringen* skall vidare, där ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, vid beräkning av avgift bortses från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. Såvitt angår försäkringen för tilläggspension skall bortses från arbetstagare, som vid årets ingång uppnått sextiofem års ålder, så ock från arbetstagare i fall då lön eller annan ersättning till honom antingen enligt 11 kap. 2 § tredje eller fjärde stycket icke räknas såsom inkomst av anställning eller, om arbetstagaren icke är svensk medborgare och ej heller är bosatt härstädes, avser arbete utom riket.

3 §⁴

Försäkrad, som vid utgången av visst år är inskriven hos allmän försäkringskassa, skall för nämnda

⁴Senaste lydelse 1973:465.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

år erlægga socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen under förutsättning att han under året haft inkomst av annat förvärvsarbete enligt 11 kap. 3 §. Avgift erlægges dock ej av den som vid årets ingång uppnått sextiofem års ålder och ej heller av den som för december månad samma år åtnjuttit ålderspension eller förtidspension enligt denna lag.

Vid beräkning av avgift enligt första stycket tages icke hänsyn till inkomst som för år räknat ej uppgått till femhundra kronor eller till den del den överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Har den försäkrade haft inkomst såväl av anställning som av annat förvärvsarbete, tages icke hänsyn till sistnämnda inkomst till den del summan av inkomsterna överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet.

Försäkrad, för vilken för visst år fastställts pensionsgrundande inkomst på grundval av inkomst av annat förvärvsarbete, skall för nämnda år erlægga tilläggspensionsavgift å den pensionsgrundande inkomsten, i vad denna härrör från inkomst av annat förvärvsarbete.

Avgift erlægges icke för inkomst, som avses i 11 kap. 3 § första stycket d).

4 a §

Avgift till folkpensioneringen enligt 1 eller 3 § skall utgå med tre och tre tiondels procent av det belopp, på vilket avgiften skall beräknas. I fråga om sådan arbetstagare hos redare som avses i 1 § första stycket förordningen (1958:295) om sjömansskatt beräknas dock avgiften efter den

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

lägre procentsats som Konungen fastställer med motsvarande tillämpning av 4 § andra stycket. Avgifterna tillförs staten.

8 §

Angående finansiering av folkpensioneringen förordnar Konungen med riksdagen.

Förutom genom avgifter enligt 1 och 3 §§ bestridas kostnaderna för folkpensioneringen av statsmedel, om ej annat särskilt föreskrivits.

10 §⁵

Om debitering och uppbörd av sjukförsäkringsavgifter enligt 2 § stadgas i uppbördsförordningen.

Om debitering och uppbörd av sjukförsäkringsavgifter och avgifter till folkpensioneringen enligt 2 och 3 §§ stadgas i uppbördsförordningen.

Allmän försäkringskassa äger i den ordning Konungen bestämmer av statsverket uppbära hela beloppet av de sjukförsäkringsavgifter, som vid debitering av slutlig skatt debiterats för kassans räkning.

Har försäkrad, som är pliktig att erlægga sjukförsäkringsavgift, avlidit skall 75 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) äga motsvarande tillämpning beträffande befrielse från skyldighet att erlægga sådan avgift.

Har försäkrad, som är pliktig att erlægga sjukförsäkringsavgift enligt 2 § eller avgift till folkpensioneringen enligt 3 §, avlidit skall 75 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) äga motsvarande tillämpning beträffande befrielse från skyldighet att erlægga sådan avgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974, då lagen (1962:398) om finansiering av folkpensioneringen upphör att gälla. Sistnämnda lag äger dock alltså tillämpning i fråga om påföring av folkpensionsavgift på grund av taxering år 1974 eller tidigare år eller eftertaxering för år 1974 eller tidigare år.

De nya bestämmelserna i 18 kap. 20 § skall icke äga tillämpning i fråga om beslut som avses i punkt 5 av övergångsbestämmelserna till lagen (1973:473) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.

⁵ Senaste lydelse 1972:84.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension

Härigenom förordnas i fråga om lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,
dels att nuvarande 14 § skall betecknas 17 §,
dels att i lagen skall införas tre nya paragrafer, 14, 15 och 16 §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna lag, meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riksförsäkringsverket.

Föreslagen lydelse

14 §

Kommun skall för varje år bestrida kostnaden för kommunala bostadstillägg, vilka under året utbetalats för pensionsberättigade som äro mantalsskrivna i kommunen.

15 §

Riksförsäkringsverket uträknar varje kommuns kostnad för kommunala bostadstillägg. Länsstyrelsen ombesörjer uppbörd av belopp som kommun skall erlagga.

16 §

Belopp som kommun skall erlagga för visst år avräknas mot det förskott på kommunalskatt, som kommunen närmast följande år äger uppbära enligt 72 § kommunallagen (1953:753) eller, i fråga om Stockholms kommun, enligt 76 § kommunallagen för Stockholm (1957:50), med en sjättedel vid varje utbetalningstillfälle. Avräkning i januari och mars månader får dock ske med belopp som riksförsäkringsverket bestämmer på grund av en preliminär beräkning. Om belopp som avräknats i

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

januari eller mars månad, icke motsvarar en sjättedel av statsverkets fordran hos kommunen, skall härav betingad jämkning ske av det belopp som avräknas i maj månad.

Riksförsäkringsverket lämnar riksrevisionsverket, länsstyrelserna och kommunerna uppgift om belopp som skola avräknas.

17 §

De närmare föreskrifter som finnas erforderliga för tillämpningen av denna lag, meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riksförsäkringsverket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974.

3 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1959:552) angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.

Härigenom förordnas, att 2 och 4 §§ förordningen (1959:552) angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

I denna förordning förstås med arbetsgivaravgift: summan av arbetsgivarens avgifter enligt 1 § första stycket;

avgiftsunderlag: belopp varå avgift, som avses i 1 § första stycket, skall beräknas för arbetsgivaren;

utgiftsår: det kalenderår för vilket avgiftsunderlag skall bestämmas.

Såvitt gäller beräkning av avgiftsunderlag för avgift till sjukförsäkringen och försäkringen för tilläggspension, för lönegarantiavgift samt för arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet skall med lön enligt denna förordning förstås jämväl sådan ersättning, som enligt 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten eller 11 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring anses såsom inkomst av anställning.

Såvitt gäller beräkning av avgiftsunderlag för avgift till sjukförsäkringen, *folkpensioneringen* och försäkringen för tilläggspension, för lönegarantiavgift samt för arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet skall med lön enligt denna förordning förstås jämväl sådan ersättning, som enligt 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten eller 11 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring anses såsom inkomst av anställning.

4 §³

Vid bestämmande av avgiftsunderlag skall utöver vad som framgår av de i 1 § angivna författningarna *samt förordningen angående redares avgifter i vissa fall enligt lagen om allmän försäkring* gälla följande.

Vid bestämmande av avgiftsunderlag skall utöver vad som framgår av de i 1 § angivna författningarna gälla följande.

¹Förordningen omtryckt 1962:396. Senaste lydelse av rubriken 1962:396.

²Senaste lydelse 1973:373.

³Senaste lydelse 1971:287.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Värdet av naturaförmån i form av kost eller bostad skall uppskattas efter regler, som fastställas av riksförsäkringsverket. Vad angår dylika förmåner åt arbetstagare, som avses i 1 § första stycket förordningen om sjömansskatt, skall dock värdet beräknas efter de grunder, enligt vilka motsvarande naturaförmåner till ombordanställt manskap som erlagt sjömansskatt värderas vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Avdrag för kostnader, som arbetstagare haft att av sin lön bestrida i anställningen, må göras i den mån riksförsäkringsverket så medger. Sådant medgivande må lämnas endast om kostnaderna beräknas uppgå till minst en tiondel av lönen samt må avse arbetstagare i viss verksamhet eller, efter framställning av arbetsgivare, viss eller vissa arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974.

4 Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom förordnas, att 35 § 1 mom., 46 § 2 mom. och 53 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

35 §

1 m o m.¹ Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet hänföres intäkt, som skattskyldig haft av annan förvärvskälla än förut nämnts och som ej heller härflutit av kapital.

Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet räknas även lotterivinst, som icke är frikallad från beskattning enligt 19 §, och belopp, vilket motsvarar restituerad, avkortad eller avskriven tilläggs-pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift eller allmän arbetsgivaravgift och med vilket avdrag enligt 46 § 2 mom. åtnjutits vid tidigare års taxering.

Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet räknas även lotterivinst, som icke är frikallad från beskattning enligt 19 §, och belopp, vilket motsvarar restituerad, avkortad eller avskriven *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*, tilläggs-pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift eller allmän arbetsgivaravgift och med vilket avdrag enligt 46 § 2 mom. åtnjutits vid tidigare års taxering.

Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet räknas vidare i den omfattning som anges i 2–4 mom. vinst genom icke yrkesmässig avyttring (*r e a l i s a t i o n s v i n s t*).

46 §

2 m o m.² I hemortskommunen äger skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret, därjämte njuta avdrag:

1) för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning, som icke får avdragas från inkomsten av särskild förvärvskälla, dock att avdrag icke må ske för vad som utgått till person, tillhörande givarens hushåll, och ej heller, där understödet icke utgjort skadestånd, för vad som utgått till annans undervisning eller uppfostran;

2) för dels sådan tilläggs-pensionsavgift, som påförts den 2) för dels sådan *socialförsäkringsavgift till folkpensione-*

¹Senaste lydelse 1970:162.

²Senaste lydelse 1973:374.

Nuvarande lydelse

skattskyldige under året näst före det taxeringsår varom fråga är, d e l s o c k avgift för pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, därest avgiften under beskattningsåret erlagts för försäkring, vilken äges av den skattskyldige själv eller, i förekommande fall, hans omyndiga barn;

Föreslagen lydelse

ringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring och tilläggsavgift, som påförts den skattskyldige under året näst före det taxeringsår varom fråga är, d e l s o c k avgift för pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, därest avgiften under beskattningsåret erlagts för försäkring, vilken äges av den skattskyldige själv eller, i förekommande fall, hans omyndiga barn;

3) för d e l s sådan sjukförsäkringsavgift enligt 19 kap. 2 § lagen om allmän försäkring, som påförts den skattskyldige under året näst före det taxeringsår varom fråga är, d e l s o c k premier och andra avgifter, som skattskyldig erlagt för försäkringar av följande slag, vilka ägas av honom själv eller, i förekommande fall, hans make eller hans omyndiga barn, nämligen kapitalförsäkring, arbetslöshetsförsäkring samt sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring, därunder inbegripen avgift till sjukkasse för begravningshjälp, som ej avses i 33 § och som ej utgör sjukförsäkring enligt 2—4 kap. lagen om allmän försäkring;

4) för belopp som den skattskyldige enligt vid självdeklarationen fogat intyg eller annat skriftligt bevis utgivit under beskattningsåret för underhåll av sådant hans barn under 18 år som icke varit hemmavarande, dock högst med 1 500 kronor för varje barn;

5) för sådan avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, som påförts den skattskyldige under året näst före det taxeringsår varom fråga är.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig erlagga sjömansskatt, skall avdrag för periodiskt understöd, avgift för pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, och underhållsbidrag, som i första stycket 4) här ovan sägs, åtnjutas allenast i den mån hänsyn vid beräkningen av sjömansskatt icke tagits till understödet, avgiften eller underhållsbidraget.

Därest skattskyldig endast under en del av beskattningsåret varit här i riket bosatt, skall avdrag, som nu sagts, åtnjutas allenast i den mån det belöper å nämnda tid.

Avdrag för premier och andra avgifter, som avses i första stycket 3) här ovan och som ej utgöra sjukförsäkringsavgift enligt 19 kap. 2 § lagen om allmän försäkring, må ej för skattskyldig åtnjutas till högre belopp än 250 kronor; dock att, om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levtt tillsammans med andra maken, ifrågavarande avdrag för dem båda gemensamt må åtnjutas med högst 500 kronor. Avdrag, som nu sagts, med högst 500 kronor må vidare åtnjutas om skattskyldig under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställes änka, änking eller frånskild) och haft hemmavarande barn under 18 år.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Avdrag för avgift för pensionsförsäkring som äges av den skattskyldige får ej åtnjutas till högre belopp än skillnaden mellan sammanlagda beloppet av inkomster från förvärvskällor, som äro skattepliktiga i hemortskommunen, och övriga avdrag enligt denna paragraf. Kan avdrag för avgift för pensionsförsäkring icke utnyttjas i hemortskommunen, må avdrag åtnjutas i annan kommun med belopp intill den där redovisade inkomsten, i förekommande fall efter andra avdrag enligt denna paragraf som åtnjutes vid taxeringen i kommunen. Vad som sålunda ej kunnat avdragas får den skattskyldige tillgodoföra sig genom avdrag senast vid taxering för sjätte beskattningsåret efter det år då avgiften erlades. Ej heller i sistnämnda fall får avdraget överstiga vad som återstår sedan övriga avdrag enligt denna paragraf åtnjutits.

53 §

1 m o m.³ Skyldighet att erlägga skatt för inkomst åligger så framt ej annat föreskrives i denna lag eller i särskilda bestämmelser, meddelade på grund av överenskommelse eller beslut, varom i 72 och 73 §§ sägs:

a) fysisk person:

för tid, under vilken han varit här i riket
b o s a t t:

för all inkomst, som av honom här i riket eller å utländsk ort förvärvats; samt

för tid, under vilken han ej varit här i riket
b o s a t t:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag, i den mån inkomsten uppburits härifrån och förvärvats genom verksamhet här i riket;

för pension och annan ersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring och lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring;

för annan härifrån uppburden, genom verksamhet här i riket förvärvad inkomst av tjänst;

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillhör till sådan fastighet eller rörelse; samt

för belopp vilket motsvarar re- för belopp vilket motsvarar re-

³Senaste lydelse 1973:505.

Nuvarande lydelse

stituerad, avkortad eller avskriven tilläggs pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift eller allmän arbetsgivaravgift och med vilket avdrag enligt 46 § 2 mom. åtnjuts vid tidigare års taxeringar;

b) staten:

för inkomst av jordbruksdomäner, skogar samt utyrda eller med tomträtt eller vattenfallsrätt upplåtna fastigheter; samt

för inkomst av rörelse, som ej härflutit av bank- eller försäkringsrörelse eller av kommunikationsverk med tillhörande byggnader och anläggningar eller av industriell verksamhet, som huvudsakligen avser att tillgodose statens egna behov;

c) landsting, kommuner och andra menigheter ävensom hushållningssällskap med stadgar som fastställts av Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

d) akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar samt samarbetsorgan för sådana sammanslutningar med ändamål att fullgöra uppgifter som enligt nämnda stadgar ankomma på sammanslutningarna, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, skeppsfartens sekundärlånekassa, norrlandsfonden, statens utvecklingsfond, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, allmänna sjukförsäkringsfonden, pensionsstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m., allmänna försäkringskassor, understödsföreningar, som icke bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, personalstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m. med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall, stiftelser som bildats enligt avtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare med ändamål att utgiva avgångsersättning till friställd arbetstagare ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring:

för inkomst av fastighet;

e) kyrkor, andra trossamfund än svenska kyrkan därest de utöva kyrklig verksamhet, sjukvårdsinrättningar vilkas verksamhet ej bedrivs i vinstsyfte, barmhärtighetsinrättningar, stiftelser som hava till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet

Föreslagen lydelse

stituerad, avkortad eller avskriven *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*, tilläggs pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift eller allmän arbetsgivaravgift och med vilket avdrag enligt 46 § 2 mom. åtnjuts vid tidigare års taxeringar;

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

stärka rikets försvar eller att, utan begränsning till viss familj, vissa familjer eller bestämda personer, främja vård och uppfostran av barn eller lämna understöd för beredande av undervisning eller utbildning eller utöva hjälpverksamhet bland behövande eller främja vetenskaplig forskning, ävensom sådana föreningar vilka, utan att i sin verksamhet tillgodose medlemmarnas ekonomiska intressen, huvudsakligen verka för ändamål av den i fråga om stiftelser här angivna art:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

f) svenska aktiebolag och sådana bolag, som enligt särskild författning äro skyldiga att avstå sin vinst, ekonomiska föreningar, samfund, stiftelser, understödsföreningar, som bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, verk, inrättningar och andra inländska juridiska personer, därunder inbegripna ägare av för gemensamt behov avsatta så kallade besparingsskogar, häradsallmänningar och andra likartade samfälligheter, som förvaltas självständigt för delägarnas gemensamma räkning, samtliga i den mån de ej inbegripas under punkterna d) och e):

för all inkomst, som här i riket eller å utländsk ort förvärvats;

g) utländska bolag:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits; samt

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse;

h) allmänna pensionsfonden:

för all inkomst som härflyter av medel, som förvaltas av fjärde fondstyrelsen, samt i övrigt för inkomst av fastighet.

Riksskatteverket må, om särskilda skäl därtill äro, efter ansökan förklara, att stiftelse eller förening, som har till huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete, i fråga om skattskyldighet eller eljest vid tillämpning av denna lag skall anses jämställd med stiftelse eller förening, som ovan i första stycket vid e) angives. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskatteverket återkallas. Över beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974.

5 Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 4 § 1 mom. förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

1 m o m.¹ Från sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor får, med iakttagande av föreskriften i 22 §, avdrag ske för

underskott, som uppkommit vid beräkning av skattskyldigs inkomst från annan förvärvskälla än fastighet och rörelse i utlandet, dock att avdrag icke får göras för underskott i den mån hänsyn därtill tagits vid beräkning av sjömansskatt eller för underskott av rederi- eller luftfartsrörelse i vidare mån än som följer av 46 § 1 mom. tredje—sjätte styckena kommunalskattelagen, samt att avdrag för realisationsförlust får göras endast från realisationsvinst eller lotterivinst;

sådan tilläggs pensionsavgift och avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift som påförts den skattskyldige under året näst före det taxeringsår, varom fråga är, i den mån avdrag icke åtnjutes enligt nästföljande stycke, samt, såvitt gäller annan skattskyldig än fysisk person, oskiftat dödsbo och familjestiftelse, allmän kommunalskatt, som påförts den skattskyldige under året näst före taxeringsåret.

sådan *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*, tilläggs pensionsavgift och avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift som påförts den skattskyldige under året näst före det taxeringsår, varom fråga är, i den mån avdrag icke åtnjutes enligt nästföljande stycke, samt, såvitt gäller annan skattskyldig än fysisk person, oskiftat dödsbo och familjestiftelse, allmän kommunalskatt, som påförts den skattskyldige under året näst före taxeringsåret.

Skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, äger jämväl åtnjuta avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig

Skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, äger jämväl åtnjuta avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig

¹ Senaste lydelse 1973:27.

Nuvarande lydelse

periodisk utbetalning, för tilläggs- pensionsavgifter och avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift samt för avgifter för pensionsförsäkring och för annan personförsäkring ävensom för underhåll åt ej hemmavarande barn under 18 år, allt i den omfattning som i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen sägs.

Föreslagen lydelse

periodisk utbetalning, för *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*, tilläggs- pensionsavgifter och avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift samt för avgifter för pensionsförsäkring och för annan personförsäkring ävensom för underhåll åt ej hemmavarande barn under 18 år, allt i den omfattning som i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen sägs.

Har sådan fusion mellan aktiebolag eller föreningar ägt rum, som i 28 § 3 mom. första eller andra stycket kommunalskattelagen avses, äger moderbolaget eller den övertagande föreningen åtnjuta avdrag för sådan dotterbolagets eller den överlåtande föreningens skatt, vilken enligt första stycket skulle hava varit avdragsgill för dotterbolaget eller den överlåtande föreningen. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning vid fusion mellan sparbanker enligt 78 § lagen den 3 juni 1955 om sparbanker samt då ett bankaktiebolags hela bankrörelse övertagits av ett annat bankbolag eller ett försäkringsbolags hela försäkringsbestånd övertagits av ett annat försäkringsbolag och det överlåtande bolaget avstår från att yrka avdraget i fråga.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1974.

6 Förslag till

Lag om ändring i uppbördsförordningen (1953:272)

Härigenom förordnas, att 1 §, 2 § 4 mom., 3 § 1 mom., 4 § 1 mom., 12 och 25 §§ uppbördsförordningen (1953:272)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Med skatt förstås i denna förordning, där icke annat angives, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningskatt, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel, skogsvårdsavgifter, *folkpensionsavgifter enligt lagen om finansiering av folkpensioneringen*, tilläggspensionsavgifter enligt 19 kap. 3 § lagen om allmän försäkring, sjukförsäkringsavgifter enligt 19 kap. 2 § sistnämnda lag, sådana arbetsgivaravgifter enligt förordningen angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m., avgifter enligt förordningen om allmän arbetsgivaravgift och redareavgifter enligt lagen om redareavgift för sjöfolks pensionering vilka icke uppbäras av riks försäkringsverket, avgift som avses i 116 a eller 116 c § taxeringsförordningen, ävensom annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.

Med skatt förstås i denna förordning, där icke annat angives, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningskatt, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel, skogsvårdsavgifter, *sådana socialförsäkringsavgifter till folkpensioneringen och tilläggspensionsavgifter som avses i 19 kap. 3 § lagen om allmän försäkring, sjukförsäkringsavgifter enligt 19 kap. 2 § sistnämnda lag, sådana arbetsgivaravgifter enligt förordningen angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m., avgifter enligt förordningen om allmän arbetsgivaravgift och redareavgifter enligt lagen om redareavgift för sjöfolks pensionering vilka icke uppbäras av riks försäkringsverket, avgift som avses i 116 a eller 116 c § taxeringsförordningen, ävensom annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.*

Kungl. Maj:t må, om särskilda omständigheter därtill föranleda, föreskriva att i samband med uppbörden av skatt må uppbäras jämväl annan avgift än sådan som i första stycket sägs. Har dylik föreskrift meddelats skall, där icke annat angivits, vad i denna förordning stadgas angående skatt äga motsvarande tillämpning beträffande avgift som med föreskriften avses.

¹ Förordningen omtryckt 1972:75.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

4 m o m. Skattereduktion åtnjutes

av ogift skattskyldig, som har hemmavarande barn under 18 år, och av gift skattskyldig, vars make saknar taxerad inkomst enligt förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt, med 1 800 kronor,

av gift skattskyldig, vars make har taxerad inkomst enligt nämnda förordning som understiger 4 500 kronor, med 40 procent av det belopp som motsvarar skillnaden mellan 4 500 kronor och den taxerade inkomsten.

Ha gifta skattskyldiga var för sig till statlig inkomstskatt taxerad inkomst, som understiger 4 500 kronor, åtnjutes skattereduktion endast av den som har den högsta taxerade inkomsten. Äro de taxerade inkomsterna lika stora, tillkommer skattereduktion den äldre av de skattskyldiga.

Skattereduktion enligt första stycket åtnjutes endast av skattskyldig, som varit bosatt här i riket under någon del av beskattningsåret. För gift skattskyldig gäller dessutom följande. För att skattereduktion skall få åtnjutas, skall maken ha varit bosatt här i riket under någon del av beskattningsåret. Avser makens bosättning här i riket större delen av beskattningsåret, sker skattereduktionen enligt första stycket. Avser makens bosättning här i riket endast en mindre del av beskattningsåret, åtnjuter den skattskyldige skattereduktion, om maken saknar taxerad inkomst enligt förordningen om statlig inkomstskatt, med 900 kronor, och om maken har taxerad inkomst enligt nämnda förordning som understiger 2 250 kronor, med 40 procent av det belopp som motsvarar skillnaden mellan 2 250 kronor och den taxerade inkomsten.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första, andra och tredje styckena skall som taxerad inkomst anses även under beskattningsåret uppbyggen beskattningsbar inkomst enligt förordningen (1958:295) om sjömansskatt. Skattereduktion som tillkommer skattskyldig enligt nämnda bestämmelser skall minskas med en tolfedel för varje period om trettio dagar, för vilken den skattskyldige uppburit beskattningsbar inkomst som förut nämnts.

Skattereduktion sker icke i fråga om statlig förmögenhets-skatt, tilläggs-pensionsavgift, arbetsgivaravgift, allmän arbetsgivaravgift, redareavgift och förseningsavgift enligt 116 c § taxeringsförordningen samt annuitet å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseränta.

Skattereduktion sker icke i fråga om statlig förmögenhets-skatt, *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*, tilläggs-pensionsavgift, arbetsgivaravgift, allmän arbetsgivaravgift, redareavgift och förseningsavgift enligt 116 c § taxeringsförordningen samt annuitet å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseränta.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bestämmelserna om skattereduktion iakttagas vid debitering av slutlig skatt, tillkommande skatt och preliminär B-skatt samt vid fastställande av preliminär A-skatt. Öretal som uppkommer vid beräkning av skattereduktion bortfaller.

3 §

1. m o m. I den omfattning nedan angives skall skattskyldig utgöra preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, *folkpensionsavgift*, tilläggs-pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, kommunal inkomstskatt och landstingsmedel.

1. m o m. I den omfattning nedan angives skall skattskyldig utgöra preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*, tilläggs-pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, avgift enligt 4 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, kommunal inkomstskatt och landstingsmedel.

4 §

1 m o m. Har lokal skattemyndighet ej annorledes förordnat, skall, då inkomst av tjänst hänförs sig till arbetsanställning som är avsedd att vara kortare tid än en vecka eller då inkomsten eljest avser bestämd tidsperiod och uppbäres vid regelbundet återkommande tillfällen, preliminär A-skatt utgå med belopp, som angivas i skattetabeller. Riksskatteverket fastställer för varje inkomstår sådana tabeller.

Skattetablerna skola för olika inkomstbelopp, beräknade för vecka, eller den längre tid som riksskatteverket bestämmer, angiva därå belöpande preliminär skatt. Tabellerna skola grundas på följande förutsättningar, nämligen

a t t inkomsten samt grundavdraget äro oförändrade under inkomst-året,

a t t den skattskyldige icke kommer att taxeras för annan inkomst än som i tabellen angives, ej heller för garantibelopp för fastighet eller för förmögenhet,

a t t den skattskyldige icke har att erlægga tilläggs-pensionsavgift,

a t t den skattskyldige icke har att erlægga *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring* eller tilläggs-pensionsavgift,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

att skattskyldig, som avses i 2 mom. första stycket 2) och 4) erhåller skattereduktion, samt

att vid taxering för inkomsten icke andra avdrag medgivs den skattskyldige än dels grundavdrag, och, såvitt gäller i 2 mom. första stycket 3) och 4) avsedd skattskyldig, avdrag enligt 46 § 3 mom. kommunalskattelagen.

12 §

I fråga om svensk medborgare, som tillhör svensk beskickning hos utländsk makt eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst är bosatt utomlands, skall preliminär A-skatt avse endast statlig inkomstskatt och folkpensionsavgift, som belöper på inkomsten av tjänsten om icke lokal skattemyndighet föreskrivit annat.

I fråga om svensk medborgare, som tillhör svensk beskickning hos utländsk makt eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst är bosatt utomlands, skall preliminär A-skatt avse endast statlig inkomstskatt, som belöper på inkomsten av tjänsten om icke lokal skattemyndighet föreskrivit annat.

25 §

Vid debitering av preliminär B-skatt med ledning av preliminär taxering skall iakttagas:

att folkpensionsavgift uträknas med tillämpning av 2 och 3 §§ lagen om finansiering av folkpensioneringen, därvid iakttages att sådan avgift icke påföres någon för inkomstår före det, under vilket han fyller sjutton år, eller efter det under vilket han fyllt sextiofem år;

att socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen uträknas med tillämpning av 19 kap. 3 och 4 a §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring;

att tilläggsavgift uträknas med tillämpning av den procentsats för avgiftsuttaget, som fastställts för inkomståret;

att sjukförsäkringsavgift påföres i enlighet med vad riksförsäkringsverket bestämmer för inkomståret;

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret; samt

att kommunal inkomstskatt och landstingsmedel uträknas med ledning av de belopp för skattekrona och skatteöre, som för inkomståret bestämts för utdebitering i beskattningsorten; dock må riksskatteverket, om särskilda omständigheter föreligga, förordna att utdebiteringen i

hemortskommunen får läggas till grund vid debitering av preliminär B-skatt för fysisk person eller dödsbo även om beskattningsorten är en annan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1974 och tillämpas första gången vid debitering av preliminär skatt för år 1974 och slutlig skatt på grund av 1975 års taxering. Äldre lydelse gäller fortfarande vid debitering av slutlig eller tillkommande skatt på grund av taxering år 1974 eller tidigare år eller eftertaxering för år 1974 eller tidigare år.

7 Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1958:295) om sjömansskatt

Härigenom förordnas, att 4 § 2 mom. förordningen (1958:295) om sjömansskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

2 m o m.² Ersättning utgår årligen till kommun som icke tillhör landstingskommun med *sextiofem* procent, till annan kommun med *fyrtiofem* procent, till landstingskommun med *tjugo* procent och till allmän försäkringskassa med fem procent av den sjömansskatt, som under beskattningsåret erlagts av sjömän bosatta inom kommunen, landstingskommunen eller försäkringskassans verksamhetsområde. Vid bestämmande av ersättning till Göteborgs allmänna försäkringskassa toges hänsyn även till sjömansskatt som på grund av förordnande enligt 7 § 2 mom. erlagts av i försäkringskassan inskriven sjöman.

Ersättning, som ovan sagts, skall icke utgå till kommun, om beloppet icke uppgår till minst 500 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1974. Äldre lydelse gäller i fråga om sjömansskatt som redovisats för tid före ikraftträdandet.

Föreslagen lydelse

4 §

2 m o m. Ersättning utgår årligen till kommun som icke tillhör landstingskommun med *sjuttiofem* procent, till annan kommun med *femtio* procent, till landstingskommun med *tjugofem* procent och till allmän försäkringskassa med fem procent av den sjömansskatt, som under beskattningsåret erlagts av sjömän bosatta inom kommunen, landstingskommunen eller försäkringskassans verksamhetsområde. Vid bestämmande av ersättning till Göteborgs allmänna försäkringskassa toges hänsyn även till sjömansskatt som på grund av förordnande enligt 7 § 2 mom. erlagts av i försäkringskassan inskriven sjöman.

¹ Förordningen omtryckt 1970:933.

² Senaste lydelse 1972:570.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 6 september 1973.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, MOBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *slopande av folkpensionsavgiften, m. m.* och anför.

Sveriges ekonomi utvecklas gynnsamt. För att under år 1974 tillförsäkra löntagarna en påtaglig standardförbättring föreslås att löntagarna skall befrias från den nuvarande folkpensionsavgiften. Förslaget innebär en motsvarande inkomstförstärkning för den enskilde. Förslaget skall ses i samband med nästa års avtalsrörelse och förutsätts bli beaktat vid de kommande avtalsförhandlingarna. Inkomstbortfallet för staten kompenseras genom en socialförsäkringsavgift som debiteras arbetsgivare och egenföretagare.

Genom de föreslagna åtgärderna skapas förutsättningar för ökade realinkomster samtidigt som lönerörelsen kan hållas inom ramen för vad den samhällsekonomiska balansen kräver. Förslaget utgör inte någon omläggning av det nuvarande skattesystemet och ingriper därför inte i den pågående skatteutredningens arbete. De frågor som sammanhänger med åtgärdernas effekter på den kommunala ekonomin skall närmare diskuteras med kommunförbunden sedan avtalsförhandlingarna slutförts.

Samtidigt föreslås ett särskilt pensionstillägg för år 1974 till alla folkpensionärer för att därigenom åstadkomma en så snabb standardförbättring som möjligt för dagens folkpensionärer.

Folkpensionsavgiften är f. n. 5 % av den till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomsten, dock högst 1 500 kr. Maximibeloppet tas ut vid årsinkomster på ca 35 000 kr. och högre. För gifta inkomsttagare beräknas avgiften individuellt. Folkpensionsavgiften tillfaller staten.

Effekterna för löntagarna av att folkpensionsavgiften slopas fr. o. m. inkomståret 1974 framgår av följande tabell. I tabellen avses med total skatt statlig och kommunal inkomstskatt samt folkpensionsavgift och sjukförsäkringsavgift. Kommunal utdebitering 24 kr. Sjukförsäkringsavgift avser år 1974. Uppgifterna avser genomsnittsbelopp i angivna inkomstlägen med tillämpning av schablonavdrag.

Årsinkomst (bruttoin- komst) kr	Total skatt kr		Därav folkpen- sionsavgift som löntagar- na nu befrias ifrån kr	Effekt i % av skatten	
	för gift med hem- mamake	för övriga		gift med hem- ma- make	öv- riga
1	2	3	4	5	6
10 000	401	2 201	246	61	11
15 000	2 240	4 040	492	22	12
20 000	4 084	5 884	739	18	13
25 000	6 208	8 008	986	16	12
30 000	8 626	10 426	1 233	14	12
35 000	11 468	13 268	1 500	13	11
40 000	14 617	16 417	1 500	10	9
45 000	17 760	19 560	1 500	8	8
50 000	20 909	22 709	1 500	7	7
75 000	36 804	38 604	1 500	4	4
100 000	54 554	56 354	1 500	3	3
150 000	91 029	92 829	1 500	1	1

Som jag redan framhållit bör de här föreslagna åtgärderna ses i direkt samband med nästa års avtalsrörelse. De tar alltså främst sikte på löntagarna. Slopandet av folkpensionsavgiften bör emellertid av praktiska skäl vara generellt. Även egenföretagare bör därför omfattas av befrielsen och i stället påföras socialförsäkringsavgift i likhet med arbetsgivarna.

När det gäller sjömansskatten bör de sjömansskattetabeller som innefattar motsvarighet till folkpensionsavgiften räknas om så att detta belopp faller bort mot att redarna betalar en motsvarande socialförsäkringsavgift.

Jag vill understryka att slopandet av folkpensionsavgiften inte har samma karaktär som de skattereformer som beslutats senast åren 1970 och 1972. Frågan om skattesystemets framtida utformning ses f. n. över av 1972 års skatteutredning (Fi 1972:02) och skall tas upp i hela sin vidd när utredningen redovisat sitt uppdrag. De nu aktuella åtgärderna är begränsade till folkpensionsavgiften och ingriper inte i utredningens arbete.

I det följande vill jag ge en kortfattad beskrivning av den tekniska utformningen av de här föreslagna åtgärderna. Förslag om samtliga författningsändringar, bl. a. beträffande den ökade socialförsäkringsavgiften, redovisas av chefen för socialdepartementet, som samtidigt även lägger fram förslag om utformningen av det särskilda pensionstillägget för år 1974 till alla folkpensionärer. Dessa förslag samt de av mig framlagda förslagen bör föreläggas riksdagen i en gemensam proposition. De förslag från chefen för socialdepartementet, om vilka Kungl. Maj:t beslutar denna dag, tas in i dagens protokoll över socialärenden. Utdrag av detta protokoll bör biläggas den gemensamma propositionen som *bilaga*.

De föreslagna åtgärderna innebär att alla befrias från den nuvarande folkpensionsavgiften på högst 1 500 kr. fr. o. m. inkomståret 1974. Avgiften bortfaller alltså både för löntagare och för dem som driver egen

verksamhet. SlopanDET av folkpensionsavgiften beaktas i preliminärskatttabellerna för år 1974 och vid beräkning av preliminär B-skatt på grund av preliminär taxering avseende 1974 års inkomst. Även sjömansskatttabellerna för år 1974 omarbetas med hänsyn till slopanDET av avgiften.

Statens inkomstbortfall kan beräknas till 3,8 miljarder kronor. För att kompensera detta inkomstbortfall bör arbetsgivarna och egenföretagare fr. o. m. år 1974 påföras en socialförsäkringsavgift till motsvarande belopp. Med tillämpning av samma regler för avgiftsunderlaget som för arbetsgivarnas socialförsäkringsavgift till sjukförsäkringen kan avgiftsunderlaget för år 1974 beräknas till 110 miljarder kr. avseende löneunderlag för arbetstagarE och 6 miljarder kr. avseende egenföretagares inkomst. Avgiftsuttaget bör med ledning därav fastställas till 3,3 %. Den sammanlagda socialförsäkringsavgiften uppgår därigenom till ca 3,8 miljarder kr. för år 1974, varav ca 3 600 milj. kr. betalas av arbetsgivare och ca 200 milj. kr. av egenföretagare.

För arbetsgivarna innebär förslaget således att de påföras en socialförsäkringsavgift på 3,3 % av avgiftsunderlaget. Detta utgörs av utgivna löner med begränsning till 7,5 gånger basbeloppet, vilket vid nuvarande basbelopp på 7 900 kr. efter avrundning innebär 59 200 kr. Avgiften erläggs på samma sätt som arbetsgivarnas avgift till sjukförsäkringen m. m. Det innebär debitering på debetsedeln för slutlig skatt vid avgifter upp till 1 000 kr. per år och i övrigt direktdebitering genom riksförsäkringsverkets försök. Även redarna påföras en liknande avgift.

Egenföretagare och andra som har inkomst av annat förvärsarbete än anställning påföras en motsvarande socialförsäkringsavgift på 3,3 %, vilken liksom för arbetsgivarna blir avdragsgill vid taxeringen. Avgiftsunderlaget i dessa fall bestäms med ledning av taxeringen till statlig inkomstskatt med motsvarande begränsningar som gäller för arbetsgivarnas avgift. Inkomst över 7,5 gånger basbeloppet beaktas således inte.

Kostnaderna för det särskilda pensionstillägget för år 1974, varom förslag läggs fram av chefen för socialdepartementet, kan beräknas till 350 milj. kr. Detta belopp bör under en särskild anslagsrubrik under femte huvudtiteln tas upp på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1973/74. Det särskilda pensionstillägget för år 1974 bör införas i avvaktan på kommande förslag från pensionsålderskommittén (S 1970:40) avseende bl. a. en förstärkning av standardgarantin för folkpensionerna. Med hänsyn till att pensionstillägget jämföras med folkpension i skattehänseende är det i princip skattepliktigt. Genom reglerna om extra avdrag för folkpensionär kommer emellertid pensionstillägget i praktiken att bli skattefritt för alla pensionärer som är berättigade till sådant avdrag. Det extra avdraget ökar nämligen automatiskt med belopp som motsvarar pensionstillägget. Detta innebär att det särskilda pensionsstillägget inte påverkar skatten så länge den sammanlagda inkomsten understiger ca 26 000 kr. för ensamstående pensionär och ca 36 000 kr. för pensionärspär. I inkomstlägena upp till dessa belopp kommer inte heller någon preliminär skatt att dras av från pensionstillägget.

Under åberopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t i en gemensam proposition

dels föreslår riksdagen att godkänna vad jag anført om slopande av folkpensionsavgiften,

dels förelägger riksdagen de förslag som framgår av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Bilaga

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 6 september 1973.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, MOBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen* samt om *särskilt pensionstillägg för år 1974* och anför.

I anslutning till förslaget om slopande av folkpensionsavgiften, som chefen för finansdepartementet denna dag lägger fram, tar jag nu upp frågan om de författningsbestämmelser som förslaget föranleder. Dessa gäller främst reglerna för en socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen som skall debiteras arbetsgivare och egenföretagare. Jag kommer vidare att lägga fram förslag om ett särskilt pensionstillägg för år 1974 till alla folkpensionärer.

Socialförsäkringsavgift från arbetsgivare och egenföretagare till folkpensioneringen

Den nuvarande folkpensionsavgiften regleras i lagen (1962:398) om finansiering av folkpensioneringen. Lagen innebär att folkpensionsavgift erläggs med 5 % av den till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomsten, dock högst 1 500 kr. Folkpensionsavgift erläggs såväl av löntagare som av företagare för egen inkomst. Undantagna från avgiftsplikten är de som har folkpension i form av ålders- eller förtidspension samt de som vid ingången av inkomståret fyllt 65 år. Förutom av svenska medborgare erläggs folkpensionsavgift enligt särskilda kungörelser av utlänningar som genom konventioner tillförsäkrats rätt till folkpensionsförmåner. Folkpensioneringen finansieras i övrigt med statsmedel. För finansieringen av kommunalt bostadstillägg enligt lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension svarar kommunerna.

Det inkomstbortfall för staten som uppkommer genom att folkpensionsavgiften slopas fr. o. m. inkomståret 1974 är avsett att kompenseras genom en socialförsäkringsavgift som debiteras arbetsgivare och egenföretagare.

Lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) reglerar sjukförsäkringen, folkpensioneringen och försäkringen för tilläggspension (ATP). Reglerna om finansieringen av sjukförsäkringen och ATP finns i nämnda lag medan finansieringsreglerna för folkpensioneringen som nyss nämnts har samlats i en särskild lag.

Finansieringsreglerna för sjukförsäkringen och ATP innebär bl. a. att arbetsgivare skall erlägga socialförsäkringsavgift till dessa försäkringar. Även utanför AFL finns bestämmelser om socialförsäkringsavgifter som det åligger arbetsgivare att erlägga, t. ex. i lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring. Gemensamt för dessa socialförsäkringsavgifter är att de har en kollektiv karaktär.

De socialförsäkringsavgifter som erläggs av arbetsgivare utgår med viss procent på summan av de anställdas löner, inkl. naturaförmåner i form av kost eller bostad, som arbetsgivaren utbetalat under avgiftsåret. Därvid läggs dock vissa lönedelar utanför avgiftsunderlaget. Sålunda bortses vid avgiftsberäkningen från arbetstagare, vars lön under året inte uppgått till 500 kr. Vidare medräknas inte i avgiftsunderlaget den del av en arbetstagares lön som för år räknat överstiger 7,5 gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Maximeringen avses ge en viss överensstämmelse mellan avgifter och förmåner.

De grundläggande avgränsningsregler som i sina huvuddrag redovisats här har tillämpning på alla socialförsäkringsavgifter. Vad beträffar ATP-avgiften gäller därutöver att lönedelar under ett basbelopp inte ingår i avgiftsunderlaget.

Socialförsäkringsavgifterna till sjuk-, yrkesskade- och arbetslöshetsförsäkringarna som erläggs av arbetsgivarna uppgår för år 1974 till sammanlagt ca 4,5 %. Härtill kommer ATP-avgiften som för år 1974 bestämts till 10,5 %.

Vid den ändring av finansieringen av folkpensioneringen som nu föreslås och som bl. a. innebär att arbetsgivarna påförs en socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen bör även huvudbestämmelserna för folkpensioneringens finansiering inarbetas i AFL. Därvid upphävs nuvarande bestämmelser om folkpensionsavgift i lagen om finansiering av folkpensioneringen.

Reglerna om arbetsgivares socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen bör utformas i nära anslutning till de bestämmelser om socialförsäkringsavgifter som redan finns i AFL i fråga om bestämningen av avgiftsunderlaget m. m. Det blir anledning att återkomma till frågan om den nya avgiftens framtida utformning sedan pensionsålderskommittén (S 1970:40) lagt fram sitt betänkande beträffande olika pensionsreformer, vars finansiering torde få ske genom en utbyggnad av arbetsgivarnas socialförsäkringsavgift. De nu utarbetade bestämmelserna föreslås därför i avvaktan härpå.

Avgiftsunderlaget för socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen för den som har inkomst av annat förvärvsarbete än anställning, dvs. i huvudsak egenföretagare, bör i tillämpliga delar bestämmas efter samma principer som skall gälla sådan avgift för arbetsgivare. Inkomst som inte uppgår till 500 kr. för år bör sålunda inte beaktas och vidare bör bortses från den del av inkomsten som för år räknat överstiger 7,5 gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Avgift bör erläggas av samtliga försäkrade som fyllt 16 år och har inkomst av annat förvärvsarbete än anställning, förutsatt att de inte uppbär ålders- eller förtidspension enligt

AFL eller vid ingången av inkomståret fyllt 65 år.

I fråga om avgiftens storlek framgår av vad chefen för finansdepartementet anför att slopandet av folkpensionsavgiften beräknas medföra ett inkomstbortfall för staten med ca 3,8 miljarder kr. Eftersom det totala avgiftsunderlaget för år 1974 kan beräknas till 116 miljarder kr. bör som chefen för finansdepartementet likaså anför socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen för såväl arbetsgivare som egenföretagare bestämmas till 3,3 % på avgiftsunderlaget.

Jag återkommer i det följande till den närmare utformningen av författningsbestämmelserna.

Särskilt pensionstillägg för folkpensionärer

För att tillförsäkra även folkpensionärerna en standardförbättring föreslår jag att ett särskilt pensionstillägg införs för 1974 utöver vad som följer av redan beslutade regler om standard- och indexhöjningar av folkpensionerna. Förslaget skall ses mot bakgrund av riksdagens uttalande under årets vårsession (SfU 1973:2) om en så snabb standardförbättring som möjligt för dagens folkpensionärer. Åtgärden bör vidtas i avvaktan på de förslag som väntas från pensionsålderskommittén beträffande bl. a. en förstärkning av standardgarantin för folkpensionerna.

Pensionstillägget bör utgå till alla som vid ingången av år 1974 är eller som senare under året blir berättigade till folkpension i form av ålders-, förtids- eller änkepension eller till hustrutillägg. Helt tillägg bör utgå till alla som vid årets ingång är folkpensionsberättigade och motsvara 3 % av basbeloppet för januari 1974 enligt AFL. Detta innebär vid nuvarande basbelopp 237 kr. för ensam pensionär och 474 kr. för makar. För försäkrad som blir berättigad till pension eller hustrutillägg senare under år 1974 bör det särskilda pensionstillägget utgå i förhållande till det antal månader som återstår av året. Försäkrad som börjar uppbära pension för februari 1974 bör alltså få elva tolfte delar av helt pensionstillägg etc.

För den som uppbär pension eller hustrutillägg i januari 1974 bör det särskilda pensionstillägget i sin helhet utbetalas samtidigt med pensionsutbetalningen i januari 1974. På motsvarande sätt bör det särskilda pensionstillägget till den som senare under 1974 börjar uppbära pension eller hustrutillägg i sin helhet utbetalas samtidigt med den första utbetalningen av huvudförmånen. Vad nu sagts bör gälla även om någon efter utgången av år 1974 skulle bli retroaktivt berättigad till förmån för någon del av år 1974.

Med hänsyn till karaktären av det särskilda pensionstillägget som en fristående förmån bör det utgå med lika belopp till alla folkpensionärer oberoende av den ordinarie pensionens storlek. Detta innebär att någon reduktion av pensionstillägget inte skall ske för den som har ATP, partiell förtidspension etc. Enligt gällande samordningsregler utgår tillägget utan reduktion av statlig personalpension till den som åtnjuter folkpension. Den som vistas på ålderdomshem eller annan institution bör på samma sätt själv få uppbära hela tillägget. Det särskilda pensionstillägget

påverkar inte storleken av det kommunala bostadstillägget. Det blir vidare i skattehänseende jämställt med folkpension, vilket innebär att folkpensionärernas extra avdrag vid beskattningen automatiskt blir lika mycket större. Jag hänvisar i skattefrågan till vad chefen för finansdepartementet anför.

Förutom det särskilda pensionstillägget kommer folkpensionärer som saknar ATP eller har låg ATP-pension att i juli 1974 liksom i juli 1973 få en standardförbättring i form av höjning av pensionstillskott med 3 % av basbeloppet. Den sammanlagda standardförbättringen under år 1974 blir alltså vid nuvarande basbelopp för nämnda pensionärer 474 kr. för ensamstående och 948 kr. för makar. Till dessa belopp kommer folkpensionshöjningar i form av indextillägg vid prishöjningar.

De närmare bestämmelserna om det särskilda pensionstillägget för 1974 bör utfärdas av Kungl. Maj:t.

Kostnaderna för det särskilda pensionstillägget kan beräknas till 350 milj. kr. Jag föreslår att detta belopp under en särskild anslagsrubrik tas upp på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1973/74.

Upprättade lagförslag

I enlighet med det anförda har inom socialdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
2. lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,
3. lag om ändring i förordningen (1959:552) angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.,
4. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
5. förordning om ändring i förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
6. lag om ändring i uppbördsförordningen (1953:272),
7. förordning om ändring i förordningen (1958:295) om sjömansskatt.

Förslagen vid 4-7 har upprättats efter samråd med chefen för finansdepartementet.

Specialmotivering

1. Lagen (1962:381) om allmän försäkring

Rubriken till 3 kap., 16 kap. 1, 2 och 9 §§ samt 18 kap. 20 §

Utöver de ändringar i AFL som föranleds av den nya socialförsäkringsavgiften har företagits vissa andra ändringar i lagen. Dessa är uteslutande av redaktionell art och en följd av de ändringar som beslutades under vårriksdagen (prop. 1973:47, Sfu 1973:19, rskr 1973:198, SFS 1973:473). Ändringarna betingas av att vårdbidrag som omnämnts i vissa bestämmelser fr. o. m. den 1 januari 1974 blir en från invaliditetsersättning fristående förmån. Tillägget till 16 kap. 9 § föranleds av att förtidspension kan börja utgå till barnet fr. o. m. månaden då det fyller 16 år och innebär heller ingen saklig ändring.

19 kap.

1 §

I enlighet med det tidigare anförda har de huvudsakliga finansieringsreglerna för folkpensioneringen arbetats in i AFL. Härvid har reglerna om arbetsgivares avgift till folkpensioneringen fått sin plats bland reglerna för arbetsgivaravgift till sjukförsäkringen och försäkringen för ATP, vilka återfinns i förevarande paragraf. Reglerna om den nya avgiften har utformats i överensstämmelse med vad som gäller motsvarande avgift till sjukförsäkringen.

3 §

Bestämmelser om socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen för inkomst av annat förvärvsarbete än anställning har tagits in i ett nytt första stycke av denna paragraf. Inskränkningen i avgiftsplikten till försäkrade som vid utgången av det år avgiften avser är inskrivna hos allmän försäkringskassa betyder att avgift erläggs av här i riket bosatta svenska och utländska medborgare som fyllt 16 år. Avgift erläggs inte av den som under december månad det år avgiften avser uppburit ålders- eller förtidspension enligt AFL eller vid ingången av året fyllt 65 år. Denna regel överensstämmer med vad som gäller för tilläggsavgiften.

Det nya andra stycket innehåller regler om begränsning av avgiftsunderlaget. Dessa har berörts i den allmänna motiveringen. I de fall den försäkrade har s. k. blandad inkomst, dvs. såväl anställningsinkomst som inkomst av annat förvärvsarbete, skall sistnämnda inkomst inte beaktas till den del summan av inkomsterna överstiger 7,5 gånger basbeloppet.

Vad som avses med annat förvärvsarbete än anställning framgår av 11 kap. 3 §. Hit räknas a) inkomst av här i riket bedriven rörelse, b) inkomst

av här belägen jordbruksfastighet som brukas av den försäkrade och c) ersättning i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad för arbete för annans räkning. Det sagda gäller dock endast under förutsättning att anställningsförhållande enligt 11 kap. 2 § inte föreligger. Inkomsten beräknas med tillämpning av bestämmelserna i 11 kap. 4 § och den med stöd härav utfärdade förordningen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring.

Bestämmelsen i sista stycket av paragrafen får tillämpning även beträffande socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen. De med bestämmelsen åsyftade inkomsterna är sjukpenning, arbetslöshetsersättning och andra jämförliga ersättningar som utgår till försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete. Regeln förhindrar exempelvis att den försäkrade vid sjukdom personligen belastas med socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen för den sjukpenning han erhåller.

4 a §

I en ny paragraf har här tagits in bestämmelser om avgiftsuttagets storlek. Dessa har berörts i den allmänna motiveringen.

Genom hänvisningen i paragrafen till 4 § andra stycket har även införts en särbestämmelse om redares socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen för sådana sjömän som avses i 1 § förordningen (1958:295) om sjömansskatt. I likhet med vad som gäller för avgiften till sjukförsäkringen avses redaravgiften till folkpensioneringen utgå med en på visst sätt bestämd andel av den socialförsäkringsavgift för arbetsgivare som eljest skall utgå. Andelen svarar mot förhållandet mellan antalet svenska sjömän och hela antalet sjömän på svenska handelsfartyg i medeltal för den 31 oktober under de tre år, som närmast föregått det år då procentsatserna fastställs.

8 §

Den i 8 § i nuvarande lydelse åsyftade lagen (1962:398) om finansiering av folkpensioneringen avses som angivits i den allmänna motiveringen upphävd. De bestämmelser i lagen som reglerar finansieringen av det kommunala bostadstillägget förs i samband därmed över till lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg. Paragrafen har utformats i enlighet härmed.

10 §

Socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen för egenföretagare enligt 3 § är att anse som skatt i uppborðsförordningens mening. Detta innebär att sådan avgift skall debiteras och uppbäras i samband med den allmänna skatteuppbörden.

Hänvisningen i tredje stycket till 75 § kommunalskattelagen innebär i sakligt hänseende att socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen för inkomst av annat förvärvsarbete liksom sjukförsäkringsavgiften i händelse av dödsfall kan efterskänkas på samma villkor som gäller för inkomstskatt.

I fråga om debitering och uppbörd av arbetsgivares socialförsäkringsavgifter gäller förordningen (1959:552) angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m. En erinran om detta finns i 9 §.

Övergångsbestämmelserna

Som framgår av den allmänna motiveringen skall folkpensionsavgiften slopas från och med inkomståret 1974 och den nya socialförsäkringsavgiften tas ut på 1974 och följande års inkomster. Folkpensionsavgift enligt nu gällande bestämmelser skall sålunda påföras sista gången på grund av 1974 års taxering. Den avgift som då påföres avser inkomståret 1973 och ingår i den preliminärskatt som tagits ut för nämnda år. Folkpensionsavgift kan senare komma i fråga vid eftertaxering för inkomståret 1973 eller tidigare år. Övergångsbestämmelserna har utformats i enlighet härmed.

2. Lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension

14–17 §§

Som berörts i motiveringen till ändringarna i AFL har de nuvarande bestämmelserna om finansiering av kommunalt bostadstillägg i lagen om finansiering av folkpensioneringen förts över till lagen om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension. Nämnda bestämmelser återfinns i 14–16 §§. Bestämmelserna i förutvarande 14 § har tagits in i 17 §.

3. Förordningen (1959:552) angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.

Som anmärkts i specialmotiveringen till 19 kap. 10 § AFL skall debitering och uppbörd av arbetsgivares socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen i likhet med arbetsgivares socialförsäkringsavgift till sjukförsäkringen och ATP ske enligt förordningen angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m. Detta har föranlett ett tillägg i 2 §.

Ändringen i 4 § motiveras av att förordningen (1959:555) angående redares avgifter i vissa fall enligt lagen om allmän försäkring upphävts med verkan från den 1 januari 1974 (SFS 1973:481).

4–7. Vissa skatteförfattningar

Förslaget att slopa den nuvarande folkpensionsavgiften och ersätta den med en socialförsäkringsavgift som påförs arbetsgivare och egenföretagare m. fl. föranleder följdändringar i en del skatteförfattningar. I detta hänseende vill jag efter samråd med chefen för finansdepartementet anföra följande.

Socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen för egenföretagare m. fl. avses bli avdragsgill som allmänt avdrag i likhet med bl. a. tilläggspensionsavgiften. Bestämmelsen härom har sin plats i 46 § 2 mom. 2) kommunalskattelagen (1928:370), KL, och 4 § 1 mom. förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt. I konsekvens härmed bör belopp som motsvarar restituerad, avkortad eller avskriven avgift och med vilket avdrag åtnjutits vid tidigare års taxering utgöra skattepliktig intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. 35 § 1 mom. andra stycket och 53 § 1 mom. första stycket a) KL har ändrats i enlighet härmed. Som framgått av den allmänna motiveringen för förslaget om slopande av folkpensionsavgiften är också arbetsgivarnas avgifter avdragsgilla.

I uppborrdshänseende innebär omläggningen att folkpensionsavgift inte längre debiteras. I stället påförs egenföretagare m. fl. den nya socialförsäkringsavgiften enligt vad som tidigare föreslagits. Detta föranleder ändring i 1 §, 3 § 1 mom., 4 § 1 mom., 12 och 25 §§ uppborrdsförordningen (1953:272). Vidare har i 2 § 4 mom. förordningen föreskrivits att skattereduktion, i likhet med vad som gäller i fråga om tilläggspensionsavgift, inte skall ske beträffande socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen.

Som jag tidigare angivit påverkar sloandet av folkpensionsavgiften också sjömansskatten. Denna utgår enligt förordningen (1958:295) om sjömansskatt och kan betecknas som en statlig definitiv källskatt. De nuvarande sjömansskattetablerna fastställdes år 1972 och gäller fr. o. m. den 1 mars i år (prop. 1972:114, SkU 1972:58, rskr 1972:257, SFS 1972:571). Underlaget för sjömansskatten justerades då med hänsyn till de år 1972 beslutade ändringarna av den statliga inkomstskatten. Samtidigt företogs vissa ändringar i principerna för beräkning av sjömansskatt.

Till grund för sjömansskatten ligger numera preliminärskattetabellen för år 1972 vid kommunal utdebitering av 23 kr., som omräknas på visst sätt, varefter vissa schablonavdrag medges (jfr bil. 5 till prop. 1970:98 samt prop. 1972:114 s. 9). Folkpensionsavgiften ingår i preliminärskatten och påverkar således även sjömansskatten. De nu gällande sjömansskattetablerna bör därför reduceras med belopp som svarar mot folkpensionsavgiften i de olika inkomstklasserna. De föreslagna ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 1974. Fastställandet av tabellerna bör liksom tidigare ankomma på Kungl. Maj:t. Övriga grunder för sjömansskatten bör vara oförändrade.

Folkpensionsavgiftens borttagande ur sjömansskatten medför att kommunandelen av sjömansskatten bör höjas. Denna utgör f. n. 65 % för kommun som inte tillhör landsting, 45 % för annan kommun och 20 % för landstingskommun. Inom finansdepartementet har gjorts beräkningar som visar att dessa procentandelar av den nya sjömansskatten bör vara 75, 50 resp. 25 %. Jag föreslår att kommunandelen bestäms enligt dessa beräkningar. Detta föranleder ändring av 4 § 2 mom. sjömansskatteförordningen.

Hemställan

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

dels antaga förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
2. lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,
3. lag om ändring i förordningen (1959:552) angående uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.,
4. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
5. förordning om ändring i förordningen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
6. lag om ändring i uppbördsförordningen (1953:272),
7. förordning om ändring i förordningen (1958:295) om sjömansskatt,

dels godkänna de grunder för nya sjömansskattetabeller som angivits i det föregående och bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med dessa grunder upprätta och fastställa nya sjömansskattetabeller att gälla fr. o. m. den 1 januari 1974,

dels godkänna de av mig förordade grunderna för särskilt pensions-tillägg till folkpensionärer för år 1974,

dels till *Särskilt pensionstillägg till folkpensionärer* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1973/74 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 350 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

